

Trull de Can Robert

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Can Robert
Emplaçament Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Alçada: 617

Coordenades:

Latitud: 41.63148
Longitud: 2.00083
UTM Est (X): 416775
UTM Nord (Y): 4609343

Classificació

Número de fitxa 08120 - 224
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Protegit amb una tanca perimetral, de fusta, per evitar que la gent el continuï malmetent. No s'ha efectuat cap excavació arqueològica. Un dels darrers actes vandàlics és el d'emportar-se el plafó explicatiu del Parc. El perímetre està ple de restes de gots de plàstic i ampolles de begudes.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Tipologia A de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 5 del Catàleg de béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada

Titular: 08119A006000170000YO
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 19/02/2021 - 08:24

Descripció

Restes d'un trull situat al dessota de l'oliverar que queda a mà dreta, en arribar a la zona d'estacionament habilitat pel Parc de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac, just abans de Can Robert.

Està protegit per una tanca perimetral de fusta. Al seu interior, s'hi observa la mola sotana (1'60 m de diàmetre), reforçada amb un muret de pedra (de 30 cm d'alçada) collat amb morter de calç formant un conjunt de 2'30 m de diàmetre total. La mola sotana, jussana o mota està desgastada i presenta l'erosió característica provocada pels agents atmosfèrics ja que no té cap coberta de protecció.

Al centre, conserva l'orifici d'encaix de l'arbre (de 0'20 cm de diàmetre), que no és res més que una biga col·locada verticalment a la qual s'hi colla el mecanisme que fa voltar una mola o rotló (de forma troncocònica o amb les parets lleugerament esbiaixades). Aquesta segona mola, més petita, també presenta un encaix on la travessa una altre bigueta de fusta, normalment rodona, anomenada perxa que per aquest indret es clava a l'arbre que actua d'eix giratori. A l'extrem de la perxa hi ha la tafarra que no és res més que l'indret on s'hi enganxa una bèstia de tir (burret, mula).

La segona estructura, situada al darrera és una columna d'1'10 m d'alçada per 0'80 m de diàmetre. Està realitzada en pedra collada amb morter de calç. Forma part de la jàssena de premsar, de la qual només se n'ha conservat la pedra. En ella s'hi feia bascular una biga de secció quadrangular feta amb una teia, i fixada al terra en un extrem amb els pujants, mentre que per l'altre oposat basculava amunt i avall. La jàssena permet aprofitar la primera molta. En el costat basculant, un mecanisme d'espiga que es feia voltar manualment per pujar o baixar exercint molta pressió entre els cofins d'esparg farcits d'oliva molta que prèviament s'havien col·locat en el assentador amb una fusta planera al damunt de tot.

La tercera i quarta estructura visible, coincideixen amb l'assentador i els vasos comunicants. Aquestes dues estructures i les restes que s'endevinen malmeses al dessota de la segona, estan relacionades amb l'extracció i depuració de l'oli. El funcionament era senzill; un cop la jàssena exercia la pressió sobre les diferents capes de cofins carregades amb la primera molta d'oliva, l'oli començava a rajar i aquest passava pels vasos comunicants fins a quedar recollit en un dipòsit totalment net d'impureses.

La més gran d'elles, l'assentador, presenta forma de ferradura. Mesura 1'35 m d'amplada total per una alçada de 0'85 m i un gruix de murs de 0'28 a 0'30 m. Està feta de pedra i arrebossada amb morter de calç. El seu interior és circular (0'90 m de diàmetre per 0'57 m d'alçada). S'hi observen les empremtes deixades per dues fileres de maó pla (disposat verticalment), que han desaparegut en els darrers anys. El fons del dipòsit és totalment pla, amb un orifici que comunica amb el dipòsit o vas situat a un nivell inferior, anomenat fona. Presenta la mateixa forma de ferradura, i el mateix sistema constructiu, però es conserva parcialment. Un cop entrava l'oli en brut a la fona, s'hi afegia aigua calenta en una quantitat precisa. Aquesta operació anomenada brou, permetia decantar naturalment l'oli, que quedava a la part superior, mentre que al dessota s'hi depositaven totes les impureses. Un cop estabilitzada s'obria l'orifici i passava a un segon dipòsit, anomenat infern, que era on quedava dipositat tot el brou.

Quan ja no quedava res per premsar als cofins, s'hi abocava aigua bullent i es repetia l'operació aprofitant així al màxim la premsada.

Un cop finalitzada la primera mòlta, s'iniciava la remòlta en el trull que donava un oli dem més baixa qualitat. El procés consistia en recollir tota la pasta d'oliva esclafada entre els cofins; es tornava a posar a la mola sotana i es tornava a moldre mentre s'escaldava amb aigua bullent. Es repetia el procés de col·locació entre cofins i aquí sí que es deixava la jàssena amb el còdol (pes) premsant un dia sencer. Ens temps de mancances o per mala collita, encara se'n podia fer una tercera premsada anomenada remoltí i una darrera anomenada sota.

L'oli, com a bé preuat, es conservava en tines de pedra i gerres de fang dins els cellers de les cases.

Les restes es feien assecar. Els pinyols servien de combustible i la farina que se'n destriava servia per a fer el ranxo pels porcs.

Observacions:

Malgrat s'ha desbrossat fa relativament poc, les estructures no es mantenen netes i consolidades i se n'observen d'altres en tot el perímetre. Probablement corresponents a una estructura coberta.

Història

El trull és un element primordial en el sistema d'autosuficiència dels masos de Sant Llorenç del Munt. Si una casa no en tenia, anaven a la més propera on podria moldre les seves olives.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

FONT, Xavier (1997). *Inventari del Patrimoni Cultural de Matadepera*. Ajuntament de Matadepera.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

SUADES, Ramon; SENYAL, Jordi (2016). Mapa Interactiu de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac.

Enllaços d'interès:

[Hemeroteca Món Terrassa. 11 de desembre de 2017.](#)

